

OPIS I ANALIZA PRZYPADKU

- UCZEŃ ZDOLNY

1. Identyfikacja problemu.

Wiedza o społeczeństwie wydaje się być przedmiotem łatwym i przyjemnym, przecież porusza bieżące, „życiowe” sprawy związane z funkcjonowaniem w państwie, społeczeństwie i gospodarce. Niestety młodzież niezbyt chętnie ogląda programy informacyjne lub wnika w problemy gospodarcze. Pomimo to w każdej klasie spotykam uczniów zaangażowanych w zajęcia, wyróżniających się w nauce, osiągających bardzo dobre wyniki. Adam wyróżniał się spośród tych uczniów.

Pracę rozpocząłem z nim w drugiej klasie gimnazjum po powrocie z urlopu macierzyńskiego. Po kilku lekcjach zauważyłem, że:

- jest bardzo aktywny, jego wypowiedzi są poprawne a wnioski i spostrzeżenia bardzo trafne,
- z każdej pracy pisemnej lub domowej otrzymuje ocenę bardzo dobrą lub celującą,
- rozwiązuje wszystkie zadania domowe, dodatkowe o podwyższonym stopniu trudności,
- jego wiedza znacznie wykracza poza program nauczania,
- dokonuje szybkiej analizy zjawisk, faktów, formułując przy tym poprawne wnioski wynikające z ponad podstawowej wiedzy ucznia

2. Geneza i dynamika zjawiska.

Adam do każdej lekcji był solidnie przygotowany, wykonywał poprawnie zadania domowe, – w których wykorzystywał materiały wykraczające poza podstawę programową z wiedzy o społeczeństwie. Jako jedyny w klasie potrafił odpowiadać na pytania dokonując szybkiej analizy wiadomości w powiązaniu z bieżącym materiałem. Wyróżniał się twórczym podejściem do zagadnień i problemów społecznych, politycznych i gospodarczych. Osiągał bardzo wysokie wyniki. Sam wielokrotnie okazywał zainteresowanie tematyką wykraczającą ponad podstawę programową.

Postanowiłam indywidualizować pracę z Adamem, aby rozwijać jego zdolności i motywować go do dalszej pracy. Przygotowywałem dla niego ciekawe problemy polityczne i gospodarcze, które przedstawiał klasie w formie projektów i referaty oraz prezentacji multimedialnych. Podsuwałam ciekawe programy publicystyczne, czy artykuły prasowe.

Adam pomagał kolegom w nauce, wyjaśniał ich wątpliwości. Nie był dla nich „kujonem,” od którego stronili, wręcz przeciwnie, lubili go, przebywali z nim na przerwie, rozmawiali, prosili o pomoc w nauce. Potrafił ich zmobilizować do wykonywania dodatkowych zadań, często organizując spotkania w domu po lekcjach.

3. Znaczenie problemu.

Praca z uczniem zdolnym i efekty, jakie można osiągnąć, podwyższają jakość pracy szkoły i pozytywnie wpływają na jej wizerunek. Uczeń ma szansę rozwijać swoje zainteresowania i zdolności, osiągać sukcesy w konkursach oraz dostać się do wymarzonej szkoły ponadgimnazjalnej.

Należy jednak zwrócić uwagę na akceptację ucznia zdolnego przez zespół klasowy. Klasa może izolować wybitnego kolegę, dokuczać mu, zazdrościć jego sukcesów, łatwości przyswajania wiedzy.

Praca z Adamem zmobilizowała mnie do szukania nowych metod i form pracy z uczniem szczególnie uzdolnionym. Czytałam na ten temat literaturę, wyszukiwałam materiały do pracy: ciekawe zagadnienia z edukacji obywatelskiej i gospodarczej, łamigłówki logiczne, anegdoty, rebusy i krzyżówki.

4. Prognoza.

negatywna:

- zatrzymanie procesu uzdolnień ucznia,
- osiąganie wyników poniżej intelektualnych możliwości,
- brak inicjatywy i aktywności,
- odmowa udziału w konkursach przedmiotowych z wos-u,

pozytywna:

- osiąganie wysokich wyników w nauce
- udział w konkursach i uzyskiwanie w nich znaczących osiągnięć
- aktywny udział w zajęciach, również pozalekcyjnych
- rozwój zainteresowań i uzdolnień
- wysoka samoocena i poczucie własnej wartości

5. Propozycja rozwiązania problemu.

- Indywidualizacja pracy na dodatkowych zajęciach

- Mobilizowanie do wyszukiwania odpowiedzi na dodatkowe zagadnienia wykraczające poza materiał podstawowy
- Stosowanie aktywizujących metod nauczania, np. praca w grupach, drama, metoda projektu
- Udzielanie indywidualnych konsultacji i wskazówek
- Umożliwienie Adamowi prezentowania jego wiadomości, umiejętności przed klasą lub na konkursach.

6. Wdrażanie oddziaływań i ich efekty.

Od drugiego semestru klasy drugiej przygotowywałam dla Adama zestawy zagadnień na pracę domową o podwyższonym stopniu trudności. Zadania te otrzymywał raz na dwa tygodnie, aby mieć czas na ich przemyślenie, dotarcie do odpowiednich materiałów, źródeł i możliwość zapytania mnie w przypadku wątpliwości. Adam kilkakrotnie korzystał z mojej pomocy, aby upewnić się, że dotarł od właściwych informacji i zdobył wystarczający materiał do danego tematu.

Nie wystarczy samodzielna praca ucznia w domu, uważam, że musi mieć możliwość prezentowania swoich umiejętności przed kolegami w klasie. Działania takie wpłyną na jego aktywność i wzrost samooceny. Adam zawsze wzorowo przygotowywał się do zadania, jakie miał wykonać. Wymagały one od niego umiejętności wyszukiwania informacji z dostępnych źródeł, selekcjonowania ich i przedstawienia prostym językiem. Uczniowie uważnie słuchali tego, co mówił, nie rozmawiali.

Na początku klasy trzeciej Adam zaproponował, że wspólnie z kolegami założą kabaret, który krótką scenką wprowadzi klasę w bieżącą sytuację polityczną. Pomagałam zebrać materiał i napisać scenariusz. Zadaniem klasy było odgadnąć, jakie wydarzenie lub postacie zostały zaprezentowane. Zmobilizowało to wszystkich uczniów do śledzenia bieżących wiadomości i rywalizacji a lekcje stały się atrakcją.

Sprawdzał się również w roli lidera zespołu. Dobrze organizował pracę w grupie, ale niestety lubił narzucać swoje zdanie i sposób myślenia. Praca w grupach bardzo motywowała Adama do działania. Był uczniem, który wyjaśniał kolegom rozwiązanie przedstawionego problemu i robił to chętnie. Zespół pracował, więc sprawnie i szybko wykonywał zaproponowane przeze mnie problemy do rozwiązania.

Intensyfikacja pracy z Adamem nastąpiła w klasie trzeciej, szczególnie po szkolnych eliminacjach Konkursu Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej organizowanego przez

Centrum Edukacji Obywatelskiej. W następstwie, czego bardzo aktywnie przygotowywał się do drugiego etapu konkursu, na który trzeba było napisać samodzielnie pracę pisemną poruszającą wybrany problem oraz propozycje rozwiązania go.

Wspólnie zdecydowaliśmy, że praca będzie poruszała problem lokalny..... nasze spotkania odbywały się trzy razy w tygodniu. Omawialiśmy postępy w pisaniu pracy oraz przerabialiśmy zagadnienia konkursowe. Praca pisemna oraz test napisany na drugim etapie konkursu zostały wysoko ocenione i Adam zakwalifikował się do finału.

Oczywiście nasza współpraca nabrała większego tempa, co zaowocowało tytułem laureata Konkursu Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej. Był to jeden z największych sukcesów Adama, naszej szkoły i oczywiście mój. Kolejnym sukcesem Adama było zdobycie największej liczby punktów z egzaminów gimnazjalnych w szkole i drugie miejsce w powiecie, za co został wyróżniony nagrodą starosty powiatu otwockiego

Dla mnie praca z Adamem była również dużym wyzwaniem, bo musiałam przygotowywać odpowiednie materiały do pracy, problemy polityczne, gospodarcze i społeczne, które zainteresują moich uczniów i zachęcą ich do dyskusji.

Adam jest obecnie uczniem jednego z renomowanych warszawskich liceów. Uczy się bardzo dobrze, o czym świadczy stypendium naukowe, które otrzymuje.